

POSTANOWIENIE

11 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 11 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie ze skargi A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. o stwierdzenie
niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 15 grudnia 2020 r., II Ca 323/20,
wydanego w sprawie z powództwa G. R.
przeciwko A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.
o zapłatę,

1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;

2) zasądza od pozwanej A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. na rzecz powoda G. R. kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia pozwanemu niniejszego postanowienia tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Pozwany wystąpił o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 15 grudnia 2020 r., którym oddalona została jego apelacja od wyroku Sądu Rejonowego w Lesznie z 29 października 2019 r., zasądającego na rzecz powoda kwotę 18.003 zł z odsetkami za opóźnienie oraz koszty postępowania, jako nieuiszczonego przez pozwanego

będącego dzierżawcą nieruchomości powoda podatku od nieruchomości, do zwrotu którego pozwany zobowiązał się w stosunku do powoda.

Skarżący stwierdził, że od wyroku Sądu Okręgowego z 15 grudnia 2020 r. z uwagi na wartość przedmiotu sporu nie przysługiwała skarga kasacyjna i brak jest podstaw do wystąpienia ze skargą o wznowienie postępowania zakończonych tym wyrokiem. W tym zakresie stanowisko skarżącego nie budzi wątpliwości.

Skarżący oświadczył, że szkoda, którą poniósł wskutek wydania orzeczenia wynosi 34.074,63 zł, gdyż taka kwota została od niego wyegzekwowana na podstawie zaskarżonego wyroku.

Skarżący zarzucił, że wyrok Sądu Okręgowego z 15 grudnia 2020 r. został wydany z naruszeniem art. 65 § 2 k.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. i art. 233 § 1 w zw. z § 5 ust. 6 umowy dzierżawy łączącej strony i stwierdził, że wyrok ten jest niezgody z powołanymi przepisami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest lokowana w grupie środków prawnych o charakterze nadzwyczajnym z tej przyczyny, że dotyczy orzeczenia o charakterze prawomocnym. Stanowi ona środek szczególnego rodzaju, gdyż przez jej wniesienie i uwzględnienie strona nie uzyskuje możliwości zmiany orzeczenia czy choćby jego wyeliminowania z obrotu prawnego, lecz jedynie prejudykat, który pozwoli jej realizować odpowiedzialność odszkodowawczą, o ile przez wydanie orzeczenia poniosła szkodę, a orzeczenie okazało się bezprawne. Z tej przyczyny skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie można traktować jak alternatywy dla apelacji, skargi o wznowienie postępowania, czy choćby skargi kasacyjnej. Nie jest to zatem środek, przy wykorzystaniu którego strona mogłaby zabiegać o dokonanie przez Sąd Najwyższy wykładni budzących wątpliwości przepisów mających zastosowanie w sprawie prawomocnie osądzonej i ustalenie zasad ich stosowania na przyszłość, w zbliżonych stanach faktycznych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że dla objaśnienia znaczenia pojęcia „niezgody z prawem” prawomocnego orzeczenia w rozumieniu art. 424¹-424¹² k.p.c. należy odwołać się do celu wprowadzenia

skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do systemu prawnego, do sposobu skonstruowania tej instytucji w obowiązujących przepisach oraz do istoty i sensu odpowiedzialności państwa przewidzianej w art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 77 ust. 1 Konstytucji. Wyrok niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., to taki wyrok, który jest niewątpliwie sprzeczny z przepisami niepodlegającymi różnej wykładni, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo będący efektem niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Traktowanie jako niezgodnego z prawem każdego wyroku sądu ocenionego przez którąś ze stron jako wadliwy niosłoby zagrożenie dla porządku prawnego, stabilności obrotu prawnego, a co więcej - także dla swobody sądu w ocenie dowodów i stosowaniu prawa (por. m.in. wyrok SN z 5 września 2008 r., I CNP 27/08, „Palestra” 2008, nr 11-12, s. 310; postanowienie SN z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08 niepubl.; wyrok SN z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; postanowienie SN z 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006, nr 21-23, poz. 323; wyrok SN z 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006, nr 23-24, poz. 351).

Zaskarżony przez pozwanego wyrok Sądu Okręgowego z 15 grudnia 2020 r., zasądzający na rzecz powoda w sprawie równowartość podatku od nieruchomości, który powód musiał zapłacić w związku ze sposobem korzystania z niej przez dzierżawcę, został wydany po ustaleniu, że umowa dzierżawy z 11 kwietnia 2016 r. przewidująca, iż dzierżawca pokryje kwotę, jaka zostanie naliczona wydzierżawiającemu z tytułu podatku od dzierżawionych gruntów, łączyła powoda z pozwanym. Pozwany nie zapłacił ustalonego podatku w kwocie 18.803 zł, chociaż powód przekazał mu decyzję wójta Gminy [...] o zmianie wysokości podatku. Z ustaleń przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia wynika, że pozwany nie miał prawa oddać nieruchomości w poddzierżawę lub do bezpłatnego używania bez zgody powoda w celu wydobywania kruszywa w ramach zawieranych umów sprzedaży. Tymczasem po zawarciu umowy z powodem pozwany oddał nieruchomość w poddzierżawę lub bezpłatne używanie A. sp. z o.o. sp.k., w której pozwany jest komplementariuszem, nie zwracając się uprzednio do powoda o wyrażenie na to zgody. Pracownicy spółki A. sp. z o.o. sp.k. pojawili się na nieruchomości pozwanego w maju 2017 r., a wydobywanie przez nich kruszywa trwało od czerwca do

sierpnia 2017 r. Powód nie orientował się, jak kształtowała się kwestia uzyskania potrzebnych zezwoleń przez pozwanego lub podmioty z nim powiązane ani w kwestii tego, kto był pracodawcą osób wchodzących na teren jego nieruchomości. W konsekwencji, decyzją z 23 maja 2018 r. Wójt Gminy [...] zmienił decyzję z 21 marca 2017 r. w sprawie wymiaru podatku rolnego oraz podatku od nieruchomości powoda i zwiększył wymiar podatku za 2017 r. z kwoty 688 zł do kwoty 19.491 zł, tj. o kwotę 18.803 zł. Do zmiany decyzji podatkowej doszło po uzyskaniu przez organ podatkowy informacji o zmianie sposobu korzystania z nieruchomości powoda.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że o zasądzeniu świadczenia zadecydowały ustalenia na temat tego, w jakich relacjach podmiotowych wiązała umowa dzierżawy i jakie obowiązki w związku z jej treścią dotyczyły pozwanego. W ustaleniach Sądu Rejonowego nie ma mowy o tym, żeby w stosunku dzierżawy doszło do zmiany podmiotu dzierżawcy i żeby w miejsce pozwanego wstąpiła spółka K. sp. z o.o. sp.k., przyjmując na siebie zobowiązanie do uregulowania należności podatkowych powstałych ze względu na zmianę sposobu korzystania z nieruchomości. Przeciwnie, jest w nim mowa o tym, że „powód zawierał umowę dzierżawy z pozwanym i miał pełne prawo zakładać, że pozwany lojalnie wywiązuje się z postanowień umownych i samemu prowadzi wydobywanie kruszywa na jego nieruchomości oraz nie przekazuje nieruchomości w poddzierżawę lub bezpłatne używanie innemu podmiotowi nie pytając go o zgodę. Należy też zaznaczyć, że obie spółki są ze sobą ściśle powiązane osobowo i kapitałowo”.

Te ustalenia faktyczne i ich ocenę prawną zaakceptował Sąd Okręgowy, co zadecydowało o oddaleniu apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego.

Z art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c. wynika, że podstawą skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Tymczasem taki charakter ma zgłoszony przez pozwanego zarzut wydania zaskarżonego orzeczenia z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c. oraz z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c. w związku z § 5 ust. 6 umowy dzierżawy łączącej strony. Skoro przy tym Sądy *meriti* nie ustaliły, żeby w miejsce pozwanego do umowy dzierżawy wstąpił jakiś inny podmiot, to oczywiste jest, że zobowiązania zaciągnięte w tej umowie miał

w stosunku do powoda wykonać pozwany. Takie też orzeczenie zapadało w sprawie.

Przytoczone wyżej okoliczności już *prima facie*, bez potrzeby przeprowadzania pogłębionej analizy prawnej zaskarżonego wyroku, usprawiedliwiają tezę, że skarga powoda o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku nie może być uwzględniona (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2001 r., I PKN 794/00, OSNP 2002, nr 17, poz. 412; z 6 lutego 2009 r., I BP 19/08, LEX nr 746163; z 14 kwietnia 2008 r., I BP 1/08, LEX nr 470957).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 424⁹ k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 424¹², art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1804), orzeczono jak w sentencji.

[f.n]

[W.R.]